

Правилник о безбедности играчака

Предмет

Члан 1.

Овим правилником утврђују се правила о безбедности играчака и њиховом слободном кретању на тржишту, а у сврху обезбеђења високог нивоа заштите живота и здравља људи.

Област примене

Члан 2.

Овај правилник примењује се на производе који су пројектовани или намењени, искључиво или не, за игру деце млађе од 14. година (у даљем тексту: играчке). Списак производа који се не сматрају играчкама дат је у Прилогу 1. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Овај правилник не примењује се на следеће играчке:

- 1) опрему за игралишта намењену јавној употреби;
- 2) аутоматске уређаје за игру намењене јавној употреби, било да користе или не кованице или жетоне;
- 3) возила играчке која су опремљена мотором са сагоревањем;
- 4) парне машине као играчке;
- 5) праћке и катапулте.

Значење појединих појмова

Члан 3.

Појмови употребљени у овом правилнику имају следеће значење:

- 1) произвођач је свако правно или физичко лице које производи играчку или које под својим именом или робном марком ставља на тржиште играчку која је за њега пројектована или произведена;
- 2) овлашћени заступник је свако правно или физичко лице са седиштем у Републици Србији кога је произвођач писменим путем овластио да у његово име и за његов рачун обавља одређене активности;
- 3) увозник је свако правно или физичко лице са седиштем у Републици Србији које на тржиште ставља играчку увезену из других земаља;
- 4) дистрибутер је свако правно или физичко лице у ланцу набавке, а да то није произвођач или увозник, које омогућава доступност играчке на тржишту;
- 5) субјекти у пословању играчкама јесу: произвођач, овлашћени заступник, увозник и дистрибутер;

- 6) хармонизовани стандард је европски стандард који је донет на основу захтева Европске комисије за примену у хармонизованом законодавству Европске уније;
- 7) акредитација има значење дефинисано прописом који уређује област акредитације;
- 8) оцењивање усаглашености играчака је поступак којим се доказује да су испуњени одређени захтеви у вези са играчком;
- 9) тело за оцењивање усаглашености је тело које обавља активности оцене усаглашености, укључујући калибрацију, испитивање, сертификацију и инспекцију;
- 10) надзор над тржиштем јесу активности и мере које предузима санитарна инспекција министарства надлежног за послове здравља (у даљем тексту: Министарство) како би обезбедила да су играчке усклађене са захтевима овог правилника и прописа који уређују област здравствене исправности и безбедности играчака како не би угрозиле здравље, безбедност или било који други вид заштите јавних интереса;
- 11) CE ознака је ознака којом произвођач потврђује да је играчка усаглашена са примењивим захтевима хармонизованог законодавства ЕУ којим је прописано стављање тог знака;
- 12) знак усаглашености је ознака коју произвођач ставља на производ и којим се потврђује да је тај производ усаглашен са примењивим захтевима свих прописа који прописују његово стављање;
- 13) српски знак усаглашености је ознака којом се потврђује да је играчка која се ставља на тржиште Републике Србије усаглашена са релевантним захтевима прописа који уређују област безбедности играчака;
- 14) функционални производ је производ који ради или се користи на исти начин као производ, уређај или направа намењени одраслим лицима, а који може бити смањени модел таквог производа, уређаја или направе;
- 15) функционална играчка је играчка која ради или се користи на исти начин као производ, уређај или направа намењени одраслим лицима, а која може бити смањени модел таквог производа, уређаја или направе;
- 16) играчка за воду је играчка која је намењена за употребу у плиткој води и која може да пружи ослонац и одржава дете на води;
- 17) пројектована брзина је репрезентативна могућа погонска брзина која је утврђена пројектом играчке;
- 18) играчка за слободну активност је играчка за кућну употребу код које носећа структура остаје непокретна у току активности и која је намењена следећим активностима детета: пењање, скакање, љуљање, клизање,

њихање, окретање у круг, пузање или било која комбинација набројаних активности;

19) хемијска играчка је играчка која је намењена непосредном руковању са хемијским супстанцама и смешама и која се користи на начин одговарајући за одређену старосну групу, под надзором одраслих;

20) мирисна плоча за игру је играчка која својом наменом помаже детету да научи да препознаје различите мирисе или укусе;

21) козметички комплет је играчка чија је сврха да пружи помоћ детету да научи како да направи производе као што су: мириси, сапуни, креме, шампони, пене за купање, сјајеве, кармини, друга шминка, пасте за зубе и балзами за косу;

22) игра дегустације је игра чија је сврха да омогући детету да прави слаткише или јела коришћењем прехранбених састојака какви су заслађивачи, течности, прашкови и ароме;

23) повреда је физичка повреда или било које угрожавање здравља, укључујући дугорочне последице по здравље;

24) опасност јесте могући извор повреде;

25) ризик је вероватноћа појаве опасности која проузрокује повреду и степен озбиљности повреде;

26) намењен за употребу значи да је родитељ или лице које надгледа дете у могућности да разумно процени, на основу функција, димензија и својстава играчке, да је играчка намењена деци, наведене старосне групе.

Усаглашеност играчака

Члан 4.

Играчке се не могу ставити на тржиште Републике Србије уколико нису усаглашене са захтевима овог правилника и закона који уређује област предмета опште употребе (у даљем тексту: основни безбедносни захтеви).

Основни безбедносни захтеви

Члан 5.

Основни безбедносни захтеви обухватају:

- 1) Опште безбедносне захтеве,
- 2) Посебне безбедносне захтеве.

Под Општим безбедносним захтевима се подразумева да играчке, укључујући хемикалије које оне садрже, не смеју угрозити здравље корисника или трећих лица, када се користе на предвиђен или предвидљив начин, имајући у виду понашање деце.

Способности корисника и, према потреби, лица која их надгледају узимају се у обзир, посебно у случају играчака намењених деци млађој од 36 месеци или другим дефинисаним старосним групама.

Етикете и упутства за употребу, који се прилажу уз играчку, упозоравају корисника или лице које их надгледа, на опасности и ризике од повреде који се могу јавити при употреби играчака, као и на начине којима се могу избећи такве опасности и ризици.

Посебни безбедносни захтеви дати су у Прилогу 2. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Претпоставља се да је играчка усаглашена са основним безбедносним захтевима и посебним безбедносним захтевима, прописаним законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником, ако је играчка усаглашена са српским стандардима којима су преузети одговарајући хармонизовани стандарди.

Списак стандарда за усаглашеност играчака дат је у Прилогу 6. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Упозорења

Члан 6.

Када је потребно због безбедне употребе, у упозорењима која су израђена у складу са чланом 5. овог правилника, неопходно је навести одговарајућа ограничења за кориснике, у складу са Прилогом 5. Део А.

Прилог 5. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

За категорије играчака из Прилога 5. Део Б овог правилника користе се упозорења која су наведена у том делу Прилога 5. Упозорења наведена у тач. 2–10. Прилога 5. Део Б користе се како су и наведена у тим тачкама Прилога 5. Део Б. Играчке не смеју имати једно или више упозорења из Прилога 5. Део Б ако је упозорење у супротности са предвиђеном употребом играчке, која је одређена функцијом играчке, њеним димензијама и својствима.

Произвођач на играчки означава упозорење на јасно видљив, лако читљив, разумљив и правилан начин, и то на причвршћеној етикети или на амбалажи и, према потреби, на упутству за употребу које се прилаже уз играчку. Мале играчке које се продају без амбалаже, морају да имају причвршћена одговарајућа упозорења. Испред самог упозорења треба да стоји реч „Упозорење” или „Упозорења”, у зависности од случаја.

Упозорења која утичу на одлуку о куповини играчке, као што су упозорења којима се утврђује најмања и највећа старосна граница корисника, као и друга примењива упозорења из Прилога 5. овог правилника треба да стоје на амбалажи за потрошача или да на неки други начин буду видљива за потрошача пре куповине, укључујући и куповину путем интернета.

Декларација о усаглашености

Члан 7.

Декларација о усаглашености садржи одговарајуће модуле из прописа који уређују област техничких захтева за производе и оцењивање усаглашености и најмање оне елементе утврђене Прилогом 3. и редовно се ажурира. Декларација има структуру обрасца који је наведен у Прилогу 3. овог правилника и мора да буде преведена на српски језик.

Прилог 3. одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Правила и услови за стављање знака усаглашености

Члан 8.

Знак усаглашености који се ставља на играчку, и то на етикету или на амбалажу, треба да је видљив, читљив и неизбрисив. У случају малих играчака и играчака које садрже мале делове, знак усаглашености ставља се на етикету или приложено упутство. Ако, у случају играчака које се продају на сталцима за излагање, то није технички могуће и под условом да се сталак за излагање користи као амбалажа играчке, знак усаглашености се може ставити на сталак за излагање. Ако знак усаглашености није видљив са спољне стране амбалаже, уколико амбалажа постоји, ставља се барем на саму амбалажу.

Знак усаглашености може да буде пропраћен пиктограмом или било којом другом ознаком којом се упозорава на посебан ризик или употребу.

Уз Српски знак усаглашености се ставља јединствени број Именованог тела из регистра именованих тела за оцењивање усаглашености, као и последње две цифре године издавања исправе о усаглашености, ако је то тело спроводило, односно учествовало у оцењивању усаглашености.

Српски знак усаглашености се може ставити на играчку из увоза и без обавезе спровођења поступка оцењивања усаглашености од стране именованог тела у Републици Србији, под условом да је играчка усаглашена са захтевима закона који уређује област предмета опште употребе и овог правилника и да увозник може донети одлуку о стављању српског знака усаглашености, на основу расположивих информација и документације.

Техничка документација

Члан 9.

Техничка документација према одредбама овог правилника садржи све релевантне податке и детаље о начинима које је произвођач искористио како би обезбедио усаглашеност те играчке са Основним безбедносним захтевима и Посебним безбедносним захтевима, прописаним законом који уређује област предмета опште употребе и овим правилником. Техничка документација посебно садржи документе из Прилога 4. који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 10.

Субјекти у пословању играчкама дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог правилника најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу овог правилника.

Члан 11.

Од дана ступања на снагу АСАА споразума, или, ако тај уговор не буде закључен, од дана ступања на снагу уговора о приступању Републике Србије Европској унији, на производе на које се примењује хармонизовано законодавство ЕУ, уместо Српског знака усаглашености ставља се СЕ знак.

Престанак важења ранијег прописа

Члан 12.

Даном ступања на снагу овог правилника престају да важе одредбе чл. 84–100. Правилника о условима у погледу здравствене исправности предмета опште употребе који се могу стављати у промет („Службени лист СФРЈ”, бр. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89, 18/91 и 60/19 – др. пропис).

Ступање на снагу

Члан 13.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ПРИЛОГ 1.

СПИСАК ПРОИЗВОДА КОЈИ СЕ НЕ СМАТРАЈУ ИГРАЧКАМА

Следећи производи не сматрају се играчкама:

1. Украсни предмети за свечаности и прославе;
2. Производи намењени колекционарима, под условом да производ или његова амбалажа носе видљиву и читљиву ознаку да је производ намењен колекционарима старости преко 14 година. Примери ове категорије су:
 - 1) детаљни и веродостојни модели смањених димензија;
 - 2) комплети за састављање детаљних модела смањених димензија;
 - 3) лутке у народним ношњама и украсне лутке, као и други слични производи;

- 4) играчке које су реплика предмета из историје;
- 5) репродукције правог ватреног оружја.
3. Спортска опрема, укључујући котураљке, ролере и скејт борд, која је намењена деци телесне масе преко 20 kg;
4. Бицикли максималне висине седишта више од 435 mm, измерено као вертикално одстојање од земље до горње површине седишта, при чему је седиште у хоризонталном положају, а носач седишта подешен на најнижу позицију за подизање седишта;
5. Скутери и друга превозна средства намењена за спортске активности или за превоз на јавним путевима или јавним стазама;
6. Возила на електрични погон која су намењена за превоз на јавним путевима, јавним стазама, или тротоару;
7. Опрема за употребу у дубокој води и опрема за подучавање пливања деце, као што су седишта за пливање и помоћна средства за пливање;
8. Слагалице са више од 500 делова;
9. Пушке и пиштољи који користе компримовани ваздух, са изузетком водених пушки и пиштоља, и лукови за стреличарство дужи од 120 cm;
10. Пиротехнички производи, укључујући ударне каписле које нису посебно пројектоване за играчке;
11. Производи и игре који користе зашиљене пројектиле, као што су комплети стрелица за пикадо са металним врховима;
12. Функционални едукативни производи, као што су електричне рерне, пегле или други функционални производи који раде под номиналним напоном већим од 24 волта, који се искључиво продају у сврху учења под надзором одраслих;
13. Производи који се користе у едукативне сврхе у школама и другим педагошким установама под надзором одраслог инструктора, као што је опрема за предмете природних наука;
14. Електронска опрема, као што су персонални рачунари и конзоле за игре, која се користи за приступ интерактивним програмима (eng. *software*) и њиховим периферним јединицама, осим ако електронска опрема или са њом у вези периферне јединице нису посебно пројектовани за децу и намењени деци, а имају сопствену вредност за играње, као што су посебно пројектовани рачунари, тастатуре, управљачке ручице или управљачи;
15. Интерактивни програми намењени слободном времену и забави, као што су рачунарске игре, и медији за њихово чување, као што је компакт диск (у даљем тексту: CD);
16. Цуцле варалице за бебе;

17. Светиљке које привлаче дечју пажњу;
18. Електрични трансформатори за играчке;
19. Модни детаљи за децу који нису намењени за игру.

ПРИЛОГ 2.

ПОСЕБНИ БЕЗБЕДНОСНИ ЗАХТЕВИ

I. Физичка и механичка својства

1. Играчке и њихови делови и, у случају причвршћених играчака, њихова постоља, морају имати неопходну механичку чврстину и, према потреби, стабилност да би могли да поднесу притисак ком су изложени током употребе, а да се не сломе или постану подложни кривљењу, што би могло довести до физичке повреде.
2. Доступне ивице, избочине, траке, каблови и каишеви за причвршћивање на играчкама морају бити дизајнирани и израђени тако да је ризик од физичких повреда у контакту са њима смањен на најмању могућу меру.
3. Играчке морају бити пројектоване и израђене тако да ни под којим условима не представљају ризик или представљају само минимални ризик својствен њиховој употреби, а који може настати померањем њихових делова.
4. Играчке морају бити пројектоване и израђене тако да:
 - а) Играчке и њихови делови не смеју довести до ризика од дављења;
 - б) Играчке и њихови делови не смеју довести до ризика од гушења због прекида протока ваздуха у дисајним путевима чији је узрок спољашња опструкција уста и носа;
 - в) Играчке и њихови делови морају бити такве величине да не могу да доведу до ризика од гушења због прекида протока ваздуха зачепљењем унутрашњих дисајних путева страним предметима заглављеним у устима или у грлу, или на улазу у доње дисајне путеве;
 - г) Играчке које су очито намењене деци млађој од 36 месеци и њихови саставни делови, као и сви одстрањиви делови морају бити такве величине да их деца не могу прогутати или удахнути. Ово правило се односи и на друге играчке намењене за стављање у уста и на њихове саставне делове, као и на све одстрањиве делове;
 - д) Амбалажа у којој су играчке запаковане за малопродају не сме представљати ризик од дављења или гушења који настаје због прекида протока ваздуха у дисајним путевима спољном опструкцијом уста или носа;

ђ) Играчке које се налазе у храни или које су помешане са храном морају имати сопствену амбалажу. Ова амбалажа, у облику у којем се испоручује на тржиште, мора бити таквих димензија да дете не може да је прогута и/или удахне;

е) Амбалажа за играчке из тач. д) и ђ), која је округлог, јајастог или елипсоидног облика, као и њени одстрањиви делови и одстрањиви делови цилиндричне амбалаже играчке са заобљеним крајевима, морају бити такве величине да не могу довести до зачепљења унутрашњих дисајних путева тако да се заглаве у устима или у грлу, или на улазу у доње дисајне путеве;

ж) Забрањује се испорука на тржиште играчака чврсто причвршћених за прехранбени производ који се мора конзумирати до краја, како би се дошло до играчке. Делови играчака који су на други начин директно причвршћени за прехранбени производ треба да испуњавају захтеве наведене у тач. в) и г).

5. Играчке за воду морају бити пројектоване и произведене тако да у највећој могућој мери, узимајући у обзир препоручену употребу дате играчке, смањују ризик од губитка пловности и ослонца који се пружа детету.

6. Играчке у које је могуће ући и које представљају затворен простор за онога ко у њих уђе, морају имати неки облик излаза који корисник, коме је играчка намењена, може лако отворити изнутра.

7. Играчке које корисницима омогућавају покретљивост, морају, у највећој могућој мери, имати уграђен систем за кочење прилагођен типу играчке и сразмеран кинетичкој енергији коју играчка ствара. Такав систем за кочење мора бити лак за коришћење и управљање и без ризика од избацавања или настанка физичке повреде корисника или трећих лица.

Највећа пројектована брзина возила – играчака на електрични погон мора бити ограничена како би се ризик од повреде свео на минимум.

8. Облик и састав пројектила и кинетичка енергија коју стварају када се испале из играчке која је пројектована у ту сврху, морају бити такви да, узимајући у обзир природу те играчке, не постоји ризик од физичке повреде корисника или трећих лица.

9. Играчке морају бити произведене тако да је обезбеђено следеће:

а) највећа и најмања температура свих доступних површина не смеју да изазову повреду при додиру;

б) течности и гасови који се налазе у играчки не смеју да постигну температуре или притиске услед којих може доћи до њиховог истицања односно ослобађања из играчке (осим ако то није неопходно као део исправног рада играчке), и проузроковати опекотине, промрзLINE или друге физичке повреде.

10. Игралке које емитују звукове треба да буду пројектоване и произведене на такав начин да максималне вредности импулсних и континуираних звукова не могу оштети дечји слух.

11. Игралке за слободну активност треба да се израде на начин којим се у највећој могућој мери смањује ризик од нагњечења или хватања делова тела или одеће за игралку као и ризик од падова, удара или утапања. Свака површина такве игралке на којој се може играти једно дете или више деце пројектује се тако да може издржати њихову тежину.

II. Запаљивост

1. Игралке не смеју представљати опасан запаљиви елемент у окружењу детета. Оне стога морају бити направљене од материјала који испуњавају један или више следећих услова:

- а) да не горе ако су директно изложени пламену или варници или другим могућим изворима ватре;
- б) да нису лако запаљиви (пламен се гаси чим нестане узрок ватре);
- в) да ако се запале, горе полако, а пламен се шири малом брзином;
- г) да без обзира на хемијски састав игралке, буду дизајнирани тако да механички одлажу процес горења.

Такви запаљиви материјали не смеју представљати ризик за паљење других материјала који се користе у игралки.

2. Игралке које, из разлога битних за њихово функционисање, садрже супстанце или смеше које испуњавају критеријуме класификације наведене у Додатку Б, тачка 1. овог прилога посебно материјали и опрема за хемијске експерименте, модели који се склапају, пластичне или керамичке масе за моделирање, емајлирање, фотографију или сличне активности, као такви не смеју садржати супстанце или смеше које могу постати запаљиве услед губитка незапаљивих испарљивих компоненти.

3. Игралке, осим ударних каписли – играчака, не смеју бити експлозивне или садржати елементе или супстанце који могу експлодирати при њиховој употреби, како је утврђено у члану 5. став 3. овог правилника.

4. Игралке, а посебно хемијске игре и игралке, не смеју садржати супстанце или смеше које:

- а) могу, када се помешају заједно, експлодирати услед хемијске реакције или услед загревања;
- б) могу експлодирати ако се мешају са оксидујућим супстанцама; или
- в) садрже испарљиве компоненте запаљиве на ваздуху и погодне за настанак запаљивих или експлозивних испарења/ваздушних смеша.

III. Хемијска својства

1. Играчке морају бити дизајниране и произведене тако да не представљају ризик од штетних утицаја по људско здравље услед излагања хемијским супстанцама или смешама од којих су оне направљене или које садрже када се играчке употребљавају како је утврђено у члану 5. став 3. овог правилника.

Играчке морају бити усклађене са прописима који се односе на одређене категорије производа или ограничења за одређене супстанце или смеше.

2. Играчке које су саме по себи супстанце или смеше морају бити у складу са одредбама прописа који уређују област опасних хемикалија.

3. Узимајући у обзир ограничења наведена у тачки 1. став 2. овог прилога, супстанце које се класификују као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (енг. CMR) категорије 1А, 1Б или 2 према одредбама прописа који уређују област опасних хемикалија не смеју се користити у играчкама, у саставним деловима играчака или различитим микроструктуралним деловима играчака.

4. Одступајући од тачке 3. овог прилога, супстанце или смеше класификоване као CMR, категорија наведених у делу 3. Додатка Б, овог прилога, могу се користити у играчкама, у саставним деловима играчака или различитим микроструктуралним деловима играчака под условом да је испуњен један или више следећих услова:

а) ове супстанце и смеше су садржане у појединачним концентрацијама које су једнаке или ниже од одговарајућих установљених концентрација прописаних у одредбама прописа који уређују област опасних хемикалија из Додатка Б тачка 2. овог прилога за класификацију смеша које садрже те супстанце;

б) ове супстанце и смеше нису доступне деци ни у једном облику, укључујући и путем њиховог удисања, када се играчка употребљава како је наведено у члану 5. став 3. овог правилника;

в) ове супстанце или смеше и њихова дозвољена употреба налазе се на списку у Додатку А овог прилога.

5. Одступајући од тачке 3. овог прилога, супстанце или смеше класификоване као CMR, категорија наведених у Додатку Б тачка 4. овог прилога, могу се користити у играчкама, у саставним деловима играчака или различитим микроструктуралним деловима играчака под условом да је испуњен један од следећих услова:

а) ове супстанце и смеше садржане су у појединачним концентрацијама које су једнаке или ниже од релевантних концентрација утврђених у прописима који уређују област опасних хемикалија из Додатка Б тачка 2. овог прилога за класификацију смеша које садрже те супстанце;

б) ове супстанце и смеше нису доступне деци ни у једном облику, укључујући и путем њиховог удисања, када се играчка употребљава како је наведено у члану 5. став 3. овог правилника; или

в) ове супстанце или смеше и њихова дозвољена употреба налазе се на списку у Додатку А овог прилога.

6. Тачке 3, 4. и 5. овог прилога не примењују се за никл у нерђајућем челику.

7. Тачке 3, 4. и 5. овог прилога не примењују се на материјале који су у складу са посебним граничним вредностима наведеним у Додатку В овог прилога, или, док се не утврде такве одредбе, на материјале који су обухваћени и усклађени са општим одредбама о материјалима који долазе у контакт са храном као и са посебним мерама за одређене материјале који долазе у контакт са храном.

8. Узимајући у обзир тач. 3. и 4. овог прилога, забрањује се и употреба нитрозамина и прекурсора нитрозамина у играчкама које су намењене деци млађој од 36 месеци или у другим играчкама које се стављају у уста, ако је миграција нитрозамина једнака или виша од 0,05 mg/kg односно 1 mg/kg за прекурсоре нитрозамина.

9. Козметичке играчке, као што је играчка козметички сет за лутке, морају бити у складу са прописима који уређују област козметичких производа.

10. Играчке не смеју садржати следеће алергене мирисе:

Бр.	Назив алергеног мириса	Број CAS
(1)	Етарско уље корена омана (<i>Inula helenium</i>)	97676-35-2
(2)	Алил изотиоцијанат	57-06-7
(3)	Бензил цијанид	140-29-4
(4)	4-терц-бутилфенол	98-54-4
(5)	етарско уље биљке лобода (<i>Chenopodium</i>)	8006-99-3
(6)	Цикламен алкохол	4756-19-8
(7)	Диетилмалеат	141-05-9
(8)	Дихидрокумарин	119-84-6
(9)	2,4-дихидрокси-3-метилбензалдехид	6248-20-0
(10)	3,7-диметил-2-октен-1-ол (6,7-дихидрогераниол)	40607-48-5
(11)	4,6-диметил-8-терц-бутилкумарин	17874-34-9
(12)	Диметилцитраконат	617-54-9

(13)	7,11-диметил-4,6,10-додекатриен-3-он	26651-96-7
(14)	6,10-диметил-3,5,9-ундекатриен-2-он	141-10-6
(15)	Дифениламин	122-39-4
(16)	Етилакрилат	140-88-5
(17)	лист смокве, свеж и препарати	68916-52-9
(18)	транс-2-хептенал	18829-55-5
(19)	транс-2-хексенал диетил ацетал	67746-30-9
(20)	транс-2-хексенал диметил ацетал	18318-83-7
(21)	хидроабиетил алкохол	13393-93-6
(22)	4-етоксифенол	622-62-8
(23)	6-изопропил-2-декахидронафталенол	34131-99-2
(24)	7-метоксикумарин	531-59-9
(25)	4-метоксифенол	150-76-5
(26)	4-(<i>p</i> -метоксифенил)-3-бутен-2-он	943-88-4
(27)	1-(<i>p</i> -метоксифенил)-1-пентен-3-он	104-27-8
(28)	метил транс-2-бутеноат	623-43-8
(29)	6-метилкумарин	92-48-8
(30)	7-метилкумарин	2445-83-2
(31)	5-метил-2,3-хександион	13706-86-0
(32)	Costus root oil – етерично уље из корена костуса (<i>Saussurea lappa</i> Clarke)	8023-88-9
(33)	7-етокси-4-метилкумарин	87-05-8
(34)	Хексахидрокумарин	700-82-3
(35)	Перуански балзам, сиров (излучевина <i>Myroxylon pereirae</i> (Royle) Klotzsch)	8007-00-9
(36)	2-пентилиден-циклохексанон	25677-40-1
(37)	3,6,10-триметил-3,5,9-ундекатриен-2-он	1117-41-5
(38)	Уље вербене (<i>Lippia citriodora</i> Kunth)	8024-12-2
(39)	Мошус-амбрет / МоМошус-амбрет (4-терц-бутил-3-метокси-2,6-динитротолуен)	83-66-9

(40)	4-фенил-3-бутен-2-он	122-57-6
(41)	Амил цинамал (amilcimetaldhid)	122-40-7
(42)	Амилцинамил алкохол/Амилциметал алкохол	101-85-9
(43)	Бензил алкохол	100-51-6
(44)	Бензилсалицилат	118-58-1
(45)	Циметалкохол	104-54-1
(46)	Цинамал (cimetaldhid)	104-55-2
(47)	Цитрал	5392-40-5
(48)	Кумарин	91-64-5
(49)	Еугенол	97-53-0
(50)	Гераниол	106-24-1
(51)	Хидрокси-цитронелал	107-75-5
(52)	хидрокси-метилпентилциклохексенкарбо-ксиалдехид	31906-04-4
(53)	Изоеугенол	97-54-1
(54)	Oakmoss extracts Екстракти лишаја на кори храста	90028-68-5
(55)	Treemoss extracts Екстракти лишаја са дрвета	90028-67-4

Међутим, присуство ових мириса у траговима, дозвољено је под условом да то технички није могуће избећи у складу са добром произвођачком праксом и да они не прелазе количину од 100 mg/kg.

Поред тога, следећи алергени мириси морају бити наведени на играчки било на етикети, или на амбалажи или приложеном упутству, уколико су додати играчкама у концентрацијама већим од 100 mg/kg у играчки или у њеним саставним деловима:

Бр.	Назив алергеног мириса	Број CAS
(1)	Анисил алкохол	105-13-5
(2)	Бензил бензоат	120-51-4
(3)	Бензил цинамат	103-41-3
(4)	Цитронелол	106-22-9
(5)	Фарнезол	4602-84-0

(6)	Хексил цинамалдехид (Хексилциметалдехид)	101-86-0
(7)	Лилиал	80-54-6
(8)	d-лимонен	5989-27-5
(9)	Линалоол (линалол)	78-70-6
(10)	Метил-хептин-карбонат	111-12-6
(11)	3-метил-4-(2,6,6-триметил-2-циклохексен-1-ил)-3-бутен-2-он	127-51-5

11. Употреба мириса наведених у тач. (41)–(55) са списка из става 1. тачке 10. овог прилога и мириса наведених у тач. (1)–(11) са списка из става 3. тачке 10. овог прилога дозвољава се у мирисним играма на табли, козметичким комплетима и играма дегустације, под условом да:

- а) су ти мириси јасно означени на амбалажи, а да амбалажа садржи упозорење наведено у Прилогу 5. Део Б тачка 10. овог правилника;
- б) у зависности од случаја, производи које направи дете у складу са упутствима испуњавају захтеве у складу са прописима којима су уређени козметички производи;
- в) у зависности од случаја, ти мириси буду у складу са прописима којима је регулисана област хране.

Такве мирисне игре на табли, козметички комплети и игре дегустације, не смеју бити намењене за употребу деце млађе од 36 месеци, што мора бити означено на паковању на начин дефинисан у Делу Б тачка 1. – Посебна упозорења и мере опреза које је потребно предузети приликом употребе одређених играчака из Прилога 5. овог правилника.

12. Узимајући у обзир тач. 3, 4. и 5. овог прилога, наведене вредности максимално дозвољене миграције из играчака или саставних делова играчака не смеју се прекорачити:

Елемент	mg/kg у сувом, ломљивом, прашкастом или савитљивом материјалу за играчке	mg/kg у течном или лепљивом материјалу за играчке	mg/kg у материјалу оструганом са играчке
Алуминијум	5 625	1 406	70 000
Антимон	45	11,3	560
Арсен	3,8	0,9	47

Баријум	1500	375	18750
Бор	1 200	300	15 000
Кадмијум	1,3	0,3	17
Хром (III)	37,5	9,4	460
Хром (VI)	0,02	0,005	0,2
Кобалт	10,5	2,6	130
Бакар	622,5	156	7 700
Олово	2,0	0,5	23
Манган	1 200	300	15 000
Жива	7,5	1,9	94
Никл	75	18,8	930
Селен	37,5	9,4	460
Стронцијум	4 500	1 125	56 000
Калај	15 000	3 750	180 000
Органски кала	0,9	0,2	12
Цинк	3 750	938	46 000

Наведене максимално дозвољене вредности не примењују се на играчке или саставне делове играчака који, услед приступачности, функције, запремине или масе, јасно не представљају никакву опасност од сисања, лизања, гутања или продуженог додира са кожом када се користе како је наведено у члану 5. став 3. овог правилника.

IV. Електрична својства

1. Играчке се не смеју напајати електричном енергијом номиналног напона већег од 24 волта за једносмерну струју (DC) или истим напонам за наизменичну струју (AC), а њихови доступни делови не смеју бити под напонам већим од 24 за DC или под истим напонам за AC.

Унутрашњи напон не може прелазити вредност од 24 волта за једносмерну струју (DC) или једнаки напон за наизменичну струју (AC) осим ако није осигурано да тако настала комбинација напона и струје не представља ризик или не изазива електрични удар чак и када је играчка покварена.

2. Делови играчака који су повезани или могу доћи у додир са извором електричне енергије и тако довести до електричног удара, заједно са кабловима и другим проводницима којима се електрична енергија доводи у

те делове, морају бити прописно изоловани и механички заштићени како би се спречио ризик од електричног удара.

3. Електричне играчке морају бити пројектоване и произведене на начин којим се осигурава да максималне температуре које се постижу на непосредно доступним површинама играчака не могу изазвати опекотине када се површина додирне.

4. У предвидљивим условима квара, играчке морају имати обезбеђену заштиту од опасности које произилазе из извора електричне енергије.

5. Електричне играчке морају имати обезбеђену одговарајућу заштиту од опасности од пожара.

6. Електричне играчке морају бити пројектоване и произведене тако да електрична, магнетна и електромагнетна поља, и друга зрачења која ствара опрема, буду ограничена на ниво неопходан за рад играчке, и морају да раде на начин да је њима могуће безбедно управљати у складу са опште признатим техничким достигнућима, водећи рачуна о посебним мерама.

7. Играчке које имају електрични систем управљања, морају бити пројектоване и произведене на такав начин да играчка безбедно ради чак и када је електронски систем неисправан или се играчка поквари услед пада самог система или услед неког спољног утицаја.

8. Играчке морају бити пројектоване и произведене на такав начин да не представљају опасност по здравље или ризик од повреде ока или коже због употребе ласера, диода које емитују светло (LED) или неке друге врсте зрачења.

9. Електрични трансформатор играчке не сме бити саставни део играчке.

V. Хигијена

1. Играчке морају бити пројектоване и произведене на такав начин да испуњавају захтеве у погледу хигијене и чистоће како би се избегао ризик од инфекције, болести или заразе.

2. Играчка намењена деци млађој од 36 месеци мора бити пројектована и произведена тако да се може очистити. У погледу хигијене, текстилна играчка треба да буде перива, осим ако садржи механизам који се може покварити потапањем у течност. Играчка мора да испуњава безбедносне захтеве и након чишћења у складу са овом тачком и упутствима произвођача.

VI. Радиоактивност

Играчке морају бити у складу са прописима који уређују област радиолошке и нуклеарне безбедности.

Додатак А

Списак CMR супстанци и њихове дозвољене употребе у складу са тач. 4, 5. и 6. дела III – Хемијска својства

Супстанца	Класификација	Дозвољена употреба
Никл	CMR 2	У играчкама и деловима играчака од нерђајућег челика. У деловима играчака који су намењени за спровођење електричне струје.

Додатак Б

КЛАСИФИКАЦИЈА СУПСТАНЦИ И СМЕША

У складу са посебним прописима којима је уређена област класификације, паковања и обележавања хемикалија и одређених производа примењују се истоветни начини упућивања на дату класификацију коју би требало користити.

1. Критеријуми за класификацију супстанци и смеша у смислу дела II тачке 2. овог прилога

Супстанца или смеша испуњава критеријуме за било коју од следећих класа или категорија опасности из прописа којима је уређена област класификације, паковања, обележавања хемикалија и одређених производа:

- а) класе опасности дефинисане у одељцима 2.1 до 2.4 и 2.7, 2.8 тип А и Б, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 категорије 1 и 2, 2.14 категорије 1 и 2, 2.15 типови А до Ф;
- б) класе опасности дефинисане у одељцима 3.1 до 3.6, 3.7 штетни ефекти на сексуалну функцију и плодност или раст и развој, 3.8 утицаји различити од наркотичког дејства, 3.9 и 3.10;
- в) класа опасности дефинисана у одељку 4.1
- г) класа опасности дефинисана у одељку 5.1.

2. Прописи којима се уређује област употребе одређених супстанци у смислу дела III тачка 4. подтачка (а) и тачке 5. подтачка (а) овог прилога

Релевантне концентрације за класификацију смеша које садрже дате супстанце су оне које се утврђују у складу са прописима којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија.

3. Категорије супстанци и смеша које се класификују као карциногене, мутагене или токсичне по репродукцију (CMR) у смислу дела III тачка 4. овог прилога

Супстанце

Тачка 4. дела III обухвата супстанце које се класификују као CMR категорије 1А и 1Б у оквиру прописа којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија.

Смеше

Тачка 4. дела III обухвата смеше које се класификују као CMR категорије 1А и 1Б у складу са прописима којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија.

4. Категорије супстанци и смеша које се класификују као карценогене, мутагене или токсичне по репродукцију (CMR) у смислу дела III тачка 5. овог прилога

Супстанце

Тачка 5. дела III обухвата супстанце које се класификују као CMR категорије 2 у складу са прописима којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија.

Смеше

Тачка 5. дела III обухвата смеше које се класификују као CMR категорије 3, у складу са прописима којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија.

Додатак В

Посебне граничне вредности за хемикалије које се користе у играчкама које су намењене деци испод 36 месеци старости или у другим играчкама које се по својој намени стављају у уста

Супстанца	CAS број	Гранична вредност
ТСЕР	115-96-8	5 mg/kg (гранична вредност садржаја)
ТСРР	13674-84-5	5 mg/kg (гранична вредност садржаја)
ТДСР	13674-87-8	5 mg/kg (гранична вредност садржаја)
Бисфенол А	80-05-7	0,04 mg/l (граница миграције) у складу с методама

		утврђенима у EN 71-10:2005 и EN 71-11:2005
Формаид	75-12-7	20 µg/m ³ (гранична вредност емисије) након максимално 28 дана од почетка испитивања емисија из материјала за играчке од пене које садрже више од 200 mg/kg (гранична вредност базирана на садржају)
1,2-benzizotiazol 3(2H)-on	2634-33-5	5 mg/kg (гранична вредност садржаја) у материјалима играчака на бази воде, у складу с методама утврђенима у EN 71-10:2005 и EN 71-11:2005
Маса реакције за: 5-hloro-2-metil-4-izotiazolin-3-on [EZ br. 247-500-7] и 2-metil-2H -izotiazol-3-on [EZ br. 220-239-6] (3: 1)	55965-84-9	1 mg/kg (гранична вредност садржаја) у материјалима за играчке на бази воде
5-hloro-2-metilizotiazolin-3(2H)-on	26172-55-4	0,75 mg/kg (гранична вредност садржаја) у материјалима за играчке на бази воде
2-metilizotiazolin 3(2H)-on	2682-20-4	0,25 mg/kg (гранична вредност садржаја) у материјалима за играчке на бази воде
Фенол	108-95-2	5 mg/l (гранична

		вредност миграције) у полимерним материјалима у складу с методама утврђенима у нормама EN 71- 10:2005 и EN 71- 11:2005. 10 mg/kg (гранична вредност садржаја) као конзерванс у складу с методама утврђенима у нормама EN 71- 10:2005 и EN 71- 11:2005.
--	--	---

ПРИЛОГ 3

ДЕКЛАРАЦИЈА О УСАГЛАШЕНОСТИ

1. Бр. ... (јединствена идентификација играчке/играчака)
 2. Име и адреса произвођача или његовог овлашћеног заступника:
 3. За издавање ове изјаве о усаглашености одговоран је искључиво произвођач:
 4. Предмет Декларације (идентификација играчке којом се обезбеђује следљивост). Обухвата и слику у боји довољно јасну да се играчка идентификује.
 5. Предмет Декларације описан у тачки 4. у складу је са захтевима прописа који уређују област безбедности играчака:
 6. Упућивања на примењене хармонизоване стандарде, или упућивања на спецификације у односу на које се изјављује усаглашеност:
 7. Где је примењиво: именовано тело ... (име, број) ... је извршило ... (опис активности) ... и издало сертификат:
 8. Додатне информације:
- Потписао у име и за рачун:
(место и датум издавања)
(име, функција) (потпис)

ПРИЛОГ 4.

ТЕХНИЧКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Техничка документација наведена у члану 9. овог правилника нарочито у мери у којој је то потребно за спровођење оцењивања, мора да садржи:

- 1) детаљан опис пројекта и производње, укључујући списак саставних делова и материјала који су употребљени у играчки као и безбедносне листове о коришћеним хемикалијама, који се добијају од добављача хемикалија;
- 2) процену(е) безбедности извршену у складу са законом којим се уређује област предмета опште употребе;
- 3) опис примењеног поступка оцењивања усаглашености;
- 4) копију Декларације о усаглашености;
- 5) адресе места производње и складиштења;
- 6) копије докумената које је произвођач поднео именованом телу, ако је тело учествовало у процесу;
- 7) извештаје о испитивању и опис начина на који је произвођач обезбедио усаглашеност производње са хармонизованим стандардима, ако је произвођач користио поступак интерне контроле производње из закона који уређује област предмета опште употребе;
- 8) копију сертификата о прегледу типа, опис начина на који је произвођач обезбедио усаглашеност производње са типом производа, како је описан у сертификату о прегледу типа и копију документације коју је произвођач доставио именованом телу, ако је произвођач играчку подвргнуо прегледу типа и следио поступак усаглашености са типом наведеним у закону који уређује област предмета опште употребе.

ПРИЛОГ 5.

УПОЗОРЕЊА

Део А

ОПШТА УПОЗОРЕЊА

Ограничења за корисника наведена у члану 6. став 1. овог правилника најмање обухватају најмању или највећу старост корисника, и према потреби, способности корисника, најмању или највећу тежину корисника и потребу да се играчка користи само под надзором одраслих.

Део Б

ПОСЕБНА УПОЗОРЕЊА И МЕРЕ ПРЕДОСТРОЖНОСТИ КОЈЕ ТРЕБА ПРЕДУЗЕТИ РПИ УПОТРЕБИ ОДРЕЂЕНИХ КАТЕГОРИЈА ИГРАЧАКА

1. Игручке које нису намењене деци млађој од 36 месеци

На играчкама које могу бити опасне по децу млађу од 36 месеци мора да постоји упозорење као што је „Није погодно за децу млађу од 36 месеци“ или „Није погодно за децу млађу од три године“ или упозорење у виду следеће слике:

Ова упозорења морају да буду праћена кратким образложењем о посебној опасности због које је неопходно применити мере предострожности, које се може налазити у упутству за употребу.

Ова тачка се не примењује за играчке које, по својој функцији, димензијама, карактеристикама или својствима, или на основу других уверљивих разлога, очигледно нису погодне за децу млађу од 36 месеци.

2. Игручке за слободну активност

На играчкама за слободну активност мора да постоји следеће упозорење:

„Само за кућну употребу.“

Игручке за слободну активност које су причвршћене на попречну греду, као и друге играчке за слободну активност, према потреби, морају имати приложена упутства којима се скреће пажња на потребу вршења провера и одржавање главних делова (носачи, елементи за причвршћивање, упоришта, итд.) у одређеним временским интервалима и истиче да играчка може довести до пада или превртања уколико се ове провере не врше.

Упутства морају да се односе и на правилно склапање играчке, уз истицање оних делова који могу представљати опасност ако се погрешно склопе. и посебне информације у вези са одговарајућом површином на коју треба да се постави играчка.

3. Функционалне играчке

На функционалним играчкама мора да постоји следеће упозорење:

„Користити под непосредним надзором одраслих.“

Поред тога, те играчке морају имати приложена упутства која садрже и упутства за рад као и мере предострожности којих се корисник треба придржавати, уз упозорење да ће непоштовање тих мера корисника изложити опасностима – које је потребно навести – које се иначе доводе у везу са уређајем или производом чији је играчка модел смањених димензија

или имитација. Исто тако мора бити назначено да играчка мора да се чува ван домашаја деце млађе од одређеног узраста, који утврђује произвођач.

4. Хемијске играчке

Не доводећи у питање примену одредаба утврђених посебним прописима којима се уређује област класификације, паковања и обележавања хемикалија упутства за употребу играчака које саме по себи садрже опасне супстанце или смеше морају да садрже упозорење о опасној природи тих супстанци или смеша и мере предострожности које треба да предузму корисници како би избегли опасности које се доводе у везу са играчкама, које је потребно сажето навести у зависности од врсте играчке. Морају се навести и мере прве помоћи која се пружа у случају озбиљних незгода које су последица употребе те врсте играчке. Исто тако се наводи да играчка мора да се чува ван домашаја деце млађе од одређеног узраста, који утврђује произвођач.

Поред наведених упутстава, хемијске играчке треба да носе следеће упозорење на својој амбалажи:

„Није погодно за децу млађу од (*) година. Користити само под надзором одраслих.“

** Узраст утврђује произвођач.*

Следеће играчке се посебно сматрају хемијским играчкама: комплети за хемију, комплети за уливање у пластичну масу, мале радионице за керамику, емајлирање или фотографију и сличне играчке које доводе до хемијске реакције или до сличне промене супстанце у току употребе.

5. Клизаљке, котураљке, ролери, скејт борд, скутери и бицикли – играчке за децу

Када се ове играчке нуде за продају као играчке, треба да носе следеће упозорење:

„Треба носити заштитну опрему. Не користити у саобраћају.“

Поред тога, упутства за употребу треба да садрже упозорење да играчка мора да се користи са опрезом, пошто захтева велико умеће, како би се избегли падови или судари при чему може доћи до повређивања корисника или треће стране. Мора се такође навести препоручена заштитна опрема (кациге, рукавице, штитници за колена, штитници за лактове, итд.).

6. Играчке за воду

На играчкама за воду мора да постоји следеће упозорење: „Користити само у води примерене дубине за дете и под надзором одраслих.“

7. Игручке у храни

На играчкама које се налазе у храни или које су помешане са храном мора да постоји следеће упозорење: „Унутра је играчка. Препоручује се надзор одраслих.“

8. Имитације заштитних маски и кацига

На имитацијама заштитних маски и кацига мора постојати следеће упозорење: „Ова играчка не пружа заштиту.“

9. Игручке које се вrpцама, узицама, ластишем или тракама вешају изнад колевке, дечјег креветића или дечјих колица

Игручке које се вrpцама, узицама, ластишем или тракама вешају изнад колевке, дечјег креветића или дечјих колица, на паковању морају имати следеће упозорење, које се такође трајно мора налазити и на самој играчки:

„Како би се спречила могућа повреда у случају запетљавања детета, уклонити ову играчку када дете почне да се ослања на руке и колена у пузећем положају.“

10. Амбалажа за мирисе у мирисним играма на плочи, козметичким комплетима и играма дегустације

На амбалажи за мирисе у мирисним играма на плочи, козметичким комплетима и играма дегустације који садрже мирисе наведене у тач. (41)–(55) на списку из Прилога 2 део III тачка 10. став 1. овог правилника као и мирисе из тач. (1)–(11) на списку из тачке 10. став 3, наводи се следеће упозорење:

„Садржи мирисе који могу изазвати алергије.“

ПРИЛОГ 6.

СПИСАК СТАНДАРДА ЗА УСАГЛАШЕНОСТ ИГРАЧАКА

Ре д. бр ој	Ознака српског стандарда	Ознака повученог /измењеног српског стандарда	Датум до када примена повученог/измењеног српског стандарда обезбеђује претпоставку о усаглашености са захтевима из техничког прописа	Наслов српског стандарда	Ознака референтног хармонизованог европског стандарда
-------------	--------------------------	---	---	--------------------------	---

1.	SRPS EN 71-1:2018	SRPS EN 71-1:2016	28.02.2019.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 1: Механичка и физичка својства	EN 71-1:2014 + A1:2018
2.	SRPS EN 71-2:2014	SRPS EN 71-2:2009	30.09.2014.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 2: Запаљивост	EN 71-2:2011 + A1:2014
3.	SRPS EN 71-3:2018	SRPS EN 71-3:2017	28.02.2019.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 3: Миграција одређених елемената	EN 71-3:2013 + A3:2018
4.	SRPS EN 71-4:2014			Безбедно ст дечјих играчака – Део 4: Комплекти за хемијске експерименте и сличне активности	EN 71-4:2013
5.	SRPS EN 71-5:2016	SRPS EN 71-5:2014	31.05.2016.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 5: Играчке на бази хемикали	EN 71-5:2015

				ја (комплет и), изузев комплекта за експерим енте	
6.	SRPS EN 71- 7:2018	SRPS EN 71- 7:2014	28.02.2019.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 7: Боје за сликање прстима – Захтеви и методе испитива ња	EN 71-7:2014 + A2:2018
7.	SRPS EN 71- 8:2018	SRPS EN 71- 8:2012	28.02.2019.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 8: Играчке за активност и за кућну употребу	EN 71-8:2018
8.	SRPS EN 71- 12:2017	SRPS EN 71- 12:201 4		Безбедно ст дечјих играчака – Део 12: N- нитрозам ини и прекурсо ри N- нитрозам ина	EN 71-12:2016
9.	SRPS EN 71- 13:2014			Безбедно ст дечјих играчака – Део 13:	EN 71-13:2014

				Друштвен е игре са препозна вањем мириса, густативн е друштвен е игре, козметич ки комплети и густативн е игре	
10	SRPS EN 71- 14:2019	SRPS EN 71- 14:201 8	28.2.2019.	Безбедно ст дечјих играчака – Део 14: Трамболи не за кућну употребу	EN 71-14:2018
11	SRPS EN 62115:2008			Електрич не играчке – Безбедно ст	EN 62115:2005
12	SRPS EN 62115:2008/A 2:2013			Електрич не играчке – Безбедно ст – Измена 2	EN 62115:2005/A11:0 12/AC:2013
13	SRPS EN 62115:2008/A 11:2013		15.11.2012.	Електрич не играчке – Безбедно ст – Измена 11	EN 62115:2005/A11:2 012

14	SRPS EN 62115:2008/A 12:2015		03.06.2017.	Електрич не играчке – Безбедно ст – Измена 12	EN 62115:2005/A12:2 015
----	------------------------------------	--	-------------	---	-------------------------------